

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Programmabegroting 2020

Vastgesteld door het dagelijks bestuur op 11 april 2019

Inhoud

Inhoud.....	1
I ALGEMENE DOELSTELLINGEN EN ONTWIKKELINGEN	3
1. Inleiding	3
2. Visie, missie en kernwaarden	3
3. Bestuur	4
4. Planvorming	5
5. Ontwikkelingen	7
6. Financiële uitgangspunten van de begroting 2020	9
II KRITISCHE PRESTATIE-INDICATOREN.....	10
1. Algemene kentallen	10
2. Vergunningen en meldingen.....	11
3. Toezicht en handhaving	11
III FINANCIEN	14
1. Algemeen	14
2. Baten	15
3. Lasten.....	17
4. Reserves	18
IV VERPLICHTE PARAGRAFEN	21
1. Inleiding	21
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	21
2.1 Risicobeheersing.....	21
2.2 Begripsbepaling en wettelijk kader.....	22
2.3 Relatie weerstandsvermogen en risicomanagement.....	22
2.4 Benodigde weerstandscapaciteit OZH.....	23
2.5 Weerstandscapaciteit versus benodigde weerstandscapaciteit	28
2.6 Kentallen	28
3. Onderhoud kapitaalgoederen	29
4. Financiering	30
4.1 Algemene ontwikkelingen	30
4.2 Risicobeheer	30
4.3 Renterisicobeheer.....	30

4.4	Kasgeldlimiet.....	31
4.5	Renterisico norm.....	31
4.6	Relatiebeheer.....	31
4.7	Leningenportefeuille.....	31
5.	Bedrijfsvoering.....	32
5.1	Personeel & Organisatie.....	32
5.2	ICT.....	33
5.3	Kwaliteitszorg.....	35
V	BIJLAGEN.....	36
Bijlage 1	Omzet 2020.....	36
Bijlage 2	Informatie voor verbonden partijen.....	37

I ALGEMENE DOELSTELLINGEN EN ONTWIKKELINGEN

1. Inleiding

De gemeenten in Zuid-Holland Zuid en de provincie Zuid-Holland hebben sinds 2011 hun krachten gebundeld voor de uitvoering van omgevingstaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, alsmede voor de inhoudelijke expertise die met deze taken gemoeid is. De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) voert deze taken uit.

In de achterliggende jaren is er hard aan gewerkt om de kwaliteit van de dienstverlening steeds te verbeteren. De relatie met de bestuurlijke en ambtelijke opdrachtgevers en professionaliteit van de bedrijfsvoering zijn daarnaast kernaandachtspunten. Met behoud van het goede is een traject in gang gezet om de organisatie voor te bereiden op de toekomst. Idee is dat OZHZ en zijn medewerkers nog meer in staat moeten zijn op een goede en integrale wijze mee te denken met de opdrachtgevers. Bij de invoering van de Omgevingswet wordt dat nog belangrijker. In 2017 is een organisatiewijziging doorgevoerd waarbij de wendbaarheid en interne samenwerkingsmogelijkheden binnen de organisatie zijn vergroot en sprake is van een lagere managementdichtheid. De sturing is zodanig aangepast dat medewerkers meer verantwoordelijkheid hebben, en ook kunnen nemen, voor hun werk.

2. Visie, missie en kernwaarden

“De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid draagt bij aan een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving.”

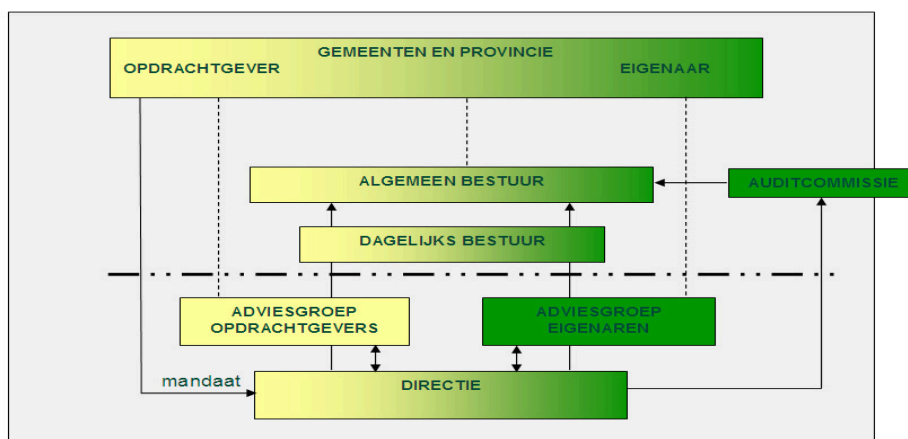
“OZHZ voert omgevingstaken uit voor de provincie Zuid-Holland en de gemeenten in Zuid-Holland Zuid. OZHZ verleent vergunningen, handhaaft waar nodig en handelt klachten af. Specialisten op het gebied van lucht, geluid, bodem en externe veiligheid ondersteunen bij het opstellen van ruimtelijke plannen. Ook houdt OZHZ toezicht op natuurgebieden in de provincie. OZHZ voert deze taken efficiënt en met kennis van het gebied uit en draagt daarmee bij aan een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving.”

“OZHZ creëert samen met de gemeenten en de provincie een veilige, gezonde, duurzame en economische vitale leefomgeving voor inwoners en bedrijven. De medewerkers van OZHZ doen dat op een transparante, oplossingsgerichte, efficiënte wijze, met kennis van het gebied. De focus ligt daarbij op het leveren van een concrete bijdrage aan maatschappelijk gewenste ontwikkelingen. OZHZ biedt daarvoor een professionele werkomgeving, geeft ruimte aan de eigen ontwikkeling en stimuleert integraal denken en handelen.”

3. Bestuur

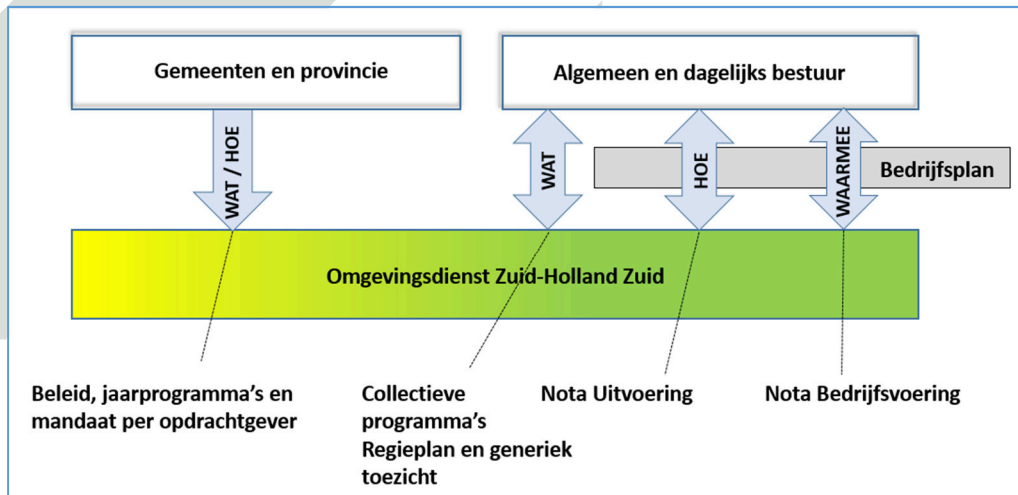
Met ingang van 2019 is de bestuurlijke context van OZHZ aanzienlijk veranderd. De gemeenten Leerdam en Zederik zijn uitgetreden, de gemeenten Giessenlanden en Molenwaard gefuseerd tot de nieuwe gemeente Molenlanden en de gemeenten Binnenmaas, Cromstrijen, Korendijk, Oud-Beijerland en Strijen zijn gefuseerd tot de nieuwe gemeente Hoeksche Waard. Dit betekent dat de regio Zuid-Holland Zuid voortaan 10 gemeenten telt waarvan de colleges samen met Gedeputeerde Staten van provincie Zuid-Holland deelnemen in de gemeenschappelijke regeling van OZHZ. In het vierde kwartaal van 2018 is daarom een voorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling in procedure gebracht bij de colleges en raden/Provinciale Staten. Het voorstel betreft onder andere de namen van de deelnemers, de samenstelling van het bestuur en enkele onderwerpen vanuit GRIP op GR-en. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het beheer van de dienst en de algemene kwaliteit van werken ligt bij het DB. De gemeenten en de provincie zijn bovendien individueel opdrachtgever van OZHZ en blijven ook ieder voor zich bestuurlijk verantwoordelijk voor de verschillende beleidsvelden. Het opdrachtgeverschap voor regiobrede taken en programma's, alsmede de zorg voor een uniform uitvoeringsbeleid, is toebedeeld aan het AB.

De auditcommissie van OZHZ, bestaande uit 3 leden van het AB, adviseert het AB over financiële zaken en bedrijfsvoeringsaspecten, in het bijzonder over de gang van zaken rond beleid en de financiële zaken die ermee samenhangen (planning en control cyclus). De auditcommissie heeft als aandachtsgebied alle activiteiten die van belang zijn voor een goede beheersing van OZHZ op het gebied van rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid ten aanzien van de kader stellende en controlerende verantwoordelijkheid van het AB. De directeur van OZHZ is primair verantwoording verschuldigd over het functioneren van de dienst aan het DB. Ter voorbereiding op de bestuursvergaderingen adviseren twee adviesgroepen de directie vanuit de collectieve opdrachtgeversrol (de Adviesgroep Opdrachtgevers, AGO) en vanuit de eigenaarsrol (de Adviesgroep Eigenaren, AGE). Zij zijn te beschouwen als 'kernteam' zoals dat ook bij andere gemeenschappelijke regelingen in de regio functioneert. Beide adviesgroepen functioneren naar volle tevredenheid van directie en bestuur van OZHZ.

4. Planvorming

Het AB vervult zowel de rol van collectief eigenaar als die van collectief opdrachtgever. OZHZ werkt met vier vormen van plannen.

1. *Individuele jaarprogramma's per opdrachtgever*

De opdrachten voor OZHZ (wat) worden vastgelegd in de individuele jaarprogramma's per opdrachtgever. Ook het uitvoeringsbeleid en de mandatering geschiedt per individuele opdrachtgever, waarbij OZHZ er baat bij heeft als deze zo uniform mogelijk zijn.

2. *Collectieve programma's: Regieplan 2019 – 2021 en Generiek Toezicht*

OZHZ en zijn opdrachtgevers zien in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. Deze opgaven zijn dermate in omvang en belang dat de bijdrage van OZHZ niet via de reguliere taakuitvoering tot stand kan worden gebracht en gefinancierd. In het Regieplan is daarom gekozen voor een programmatische, doelgerichte, aanpak waarbij het AB een strategische keuze maakt om voor de periode 2019 – 2021 in te zetten op de onderwerpen Omgevingswet, Informatiegestuurd Werken en Opgavegericht werken.

De Omgevingswet is voor (de opdrachtgevers van) OZHZ een zodanig majeure wijziging van processen, procedures, werkwijzen en samenwerking dat alleen een doelgerichte aanpak het mogelijk maakt op het moment van inwerkingtreding gesteld te staan. Dit betekent dat OZHZ op dat moment zijn opdrachtgevers moet kunnen adviseren bij het maken van integrale afwegingen en dat de Omgevingswet naar letter en geest kan worden uitgevoerd.

Bij Informatiegestuurd werken gaat het om het slim en weloverwogen kunnen analyseren en benutten van grote hoeveelheden data en informatiebronnen. Dit ten behoeve van verdere verbetering van de door OZHZ geleverde producten (vergunningen, slim toezicht, integrale advisering, enzovoort).

Opgavegericht werken is het feitelijke vervolg op het 'Programma Ontwikkeling: veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en leefbaarheid' dat in 2014 is ingezet en eind 2018 afloopt. Blijkens de evaluatie van dat

programma zijn gemeenten en provincie tevreden met die manier van werken en met de resultaten ervan. Binnen dit programma gaat het vooral om het leveren van een bijdrage aan de opgaven en ambities van gemeenten en provincie op het gebied van een duurzame toekomst (o.a. energiebesparing en circulaire economie), een gezonde leefbare omgeving en veiligheid. De opgaven en ambities van gemeenten en provincie zijn leidend bij de projectkeuze binnen dit programma.

Het Programma Generiek Toezicht wordt jaarlijks door het AB vastgesteld en ziet op de projectmatige aanpak van branches met een gemiddelde risicoscore op basis van het door de gemeenten vastgestelde Regionale UitvoeringsNiveau (RUN).

3. Nota Uitvoering

De wijze waarop de dienst inhoudelijk de taken uitvoert (hoe) is primair vastgelegd in het uitvoeringsbeleid van de gemeenten en provincie. In 2018 heeft elke gemeente hiertoe de Nota VTH beleid gemeentelijke taken Zuid-Holland Zuid 2018 – 2022 vastgesteld voor in elk geval de taken die OZHZ voor de gemeente uitvoert. In een aantal gevallen is dit ook gebeurd voor de omgevingstaken die de gemeente zelf uitvoert. Voor provinciale taken werkt OZHZ aan de hand van de provinciale Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2018-2021. Het bestuur van OZHZ heeft niet de bevoegdheid zelf uitvoeringsbeleid vast te stellen voor uitvoering van de VTH-taken. Wel geeft de door het AB vastgestelde Nota Uitvoering inzicht met welke beleidskaders van gemeenten en provincie OZHZ de VTH-taken namens de opdrachtgevers uitvoert. Deze nota zal in 2019 worden geactualiseerd.

4. Nota bedrijfsvoering

Met welke mensen en middelen OZHZ de taken uitvoert (het 'waarmee') is uitgewerkt in de jaarlijkse begroting en in de Nota Bedrijfsvoering (vastgesteld door het DB op 18 februari 2016). Ook deze nota zal in 2019 worden geactualiseerd.

5. Ontwikkelingen

In deze paragraaf wordt kort stilgestaan bij een aantal ontwikkelingen waarmee OZHZ als gemeenschappelijke regeling of als uitvoerder van omgevingstaken te maken heeft.

Omgevingswet

De Omgevingswet heeft veel impact op de sturingsmogelijkheden van gemeenten en provincie in het fysieke domein. Deze wet treedt in 2021 in werking. Om gemeenten en provincie goed van dienst te kunnen zijn zet OZHZ in op een gedegen voorbereiding. De jaarlijkse programmaplannen op basis van het Regieplan Programmasturing 2019 – 2021 bieden daarvoor de basis. Zij zorgen ervoor dat OZHZ volledig is ingericht om de Omgevingswet en de bijbehorende afspraken met de opdrachtgevers en de ketenpartners goed uit voeren. Over de uitvoering van de programmaplannen wordt separaat verslag gedaan aan het algemeen bestuur (AB).

De programmatische voorbereiding ziet met ingang van 2019 op de technische implementatie van de wet in onder andere de werkprocessen, standaarden en ICT-processen. Daarnaast dient de organisatie te worden voorbereid op een manier van werken die aansluit bij de maatschappelijke ontwikkeling van ruimte bieden aan initiatieven uit de samenleving met behoud van verantwoordelijkheid voor omgevingskwaliteit bij de overheid. Enerzijds zet OZHZ daarbij in op regionale samenwerking, anderzijds zet OZHZ in op interne veranderingen: het daadwerkelijk vertalen van de impact naar de dagelijkse OZHZ-praktijk met de focus op het opleveren van concrete producten en het maken van afspraken.

OZHZ ondersteunt de opdrachtgevers vanaf 2019 bij het opstellen van omgevingsvisies, -plannen en –verordening. Dit door inzet van expertise, gebiedskennis en beschikbare data. Daarvoor ontwikkelt OZHZ in samenspraak met de opdrachtgevers integrale adviesproducten voor de verschillende fases waarin het proces van opstellen zich bevindt. Hierbij wordt samen opgetrokken met de VRZHZ en de DGJZH. De ervaringen uit 2019 zorgen ervoor dat deze producten in 2020 proactief kunnen worden ingebracht.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

OZHZ volgt het traject van het wetsvoorstel van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) intensief en informeert regelmatig het bestuur en de ambtelijke contactpersonen van gemeenten en provincie over de impact van het wetsvoorstel op de wettelijke taken inzake vergunningverlening, toezicht en handhaving. De Wkb treedt naar verwachting gelijktijdig met de Omgevingswet in werking.

Het wetsvoorstel kwaliteitsborging voor het bouwen heeft tot doel de bouwkwaliteit te verbeteren. Hiertoe wordt de papieren toets op het bouwplan vooraf vervangen door toetsing in de praktijk op het bouwwerk zoals gebouwd, en wordt de vergunninghouder verplicht een onafhankelijke kwaliteitsborger in te schakelen die tijdens de bouw op conformiteit met de bouwtechnische voorschriften uit het Bouwbesluit 2012 toetst en verklaart of de getoetste onderdelen aan de voorschriften voldoen. Dit laat onverlet de belangrijke rol van het bevoegd gezag. Publiek toezicht door gemeenten is en blijft ook in het nieuwe stelsel onmisbaar. Wel verandert de werkwijze bij de vergunningverlening en de handhaving. Over deze nieuwe werkwijze, de rol die het bevoegd gezag en de kwaliteitsborger binnen het nieuwe stelsel spelen, de waarborgen die er zijn voor onafhankelijke waarneming en interventie van het bevoegd gezag en de wijze waarop dit nieuwe stelsel geïmplementeerd kan worden, zijn begin 2019 tussen de Minister van BZK en de VNG afspraken vastgelegd in het Bestuursakkoord implementatie en invoering wetsvoorstel Kwaliteitsborging voor het bouwen. Het bestuursakkoord ziet enkel op gevolgklasse 1

(woningen, kleine industriegebouwen en fietsbruggen). Na bekrachtiging van het bestuursakkoord ligt de weg open om het wetsvoorstel bij de Eerste Kamer te agenderen.

Contractsluiting SCD

De huidige overeenkomst met de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden (i.c. het SCD) over de dienstverlening op het gebied van onder andere ICT, juridische en personele zaken loopt op 1 april 2021 af. In het tweede kwartaal van 2019 heeft besluitvorming plaatsgevonden over het verlenen van een uitsluitend recht om de dienstverleningsrelatie na die datum te continueren. In eerste instantie met één jaar vanwege het thans lopende transitietraject bij het SCD, vervolgens voor een langere periode met ingang van 1 april 2022.

In 2019 en 2020 zullen voorbereidingen moeten worden getroffen om de dienstverlening na 1 april 2022 vorm te geven. Omdat OZHZ verwacht twee jaar nodig te hebben om een Europese aanbesteding en bijbehorend migratietraject goed te doorlopen, in het geval contractverlenging na 1 april 2022 om prijstechnische of andere redenen niet mogelijk blijkt te zijn, dient al voor 1 april 2020 duidelijk te zijn of de dienstverleningsrelatie wordt gecontinueerd.

Wegvallen subsidie voor externe veiligheid

Een aantal uitvoerende werkzaamheden van OZHZ wordt al enkele jaren gefinancierd uit het programma Veiligheid. Dit past echter niet meer binnen de toekomstgerichte opgave zoals die ten grondslag ligt aan het eerder genoemde Regieplan Programmasturing 2019 - 2021. Dat neemt niet weg dat uitvoering van deze werkzaamheden noodzakelijk is voor de reguliere taakuitvoering door OZHZ. Met 2019 als overgangsjaar is het streven om in 2020 te werken op basis van een geborgde financiering van de werkzaamheden vanuit de jaarprogramma's. In 2019 worden hierover gesprekken gevoerd met de opdrachtgevers, met expliciete aandacht voor het aflopen van de Impuls Omgevingsveiligheid (IOV)-subsidie en de consequenties daarvan.

6. Financiële uitgangspunten van de begroting 2020

De partijen in de regio Zuid-Holland Zuid werken met eenduidige kaders voor de begroting. De zogenaamde jaarlijkse kaderbrief komt tot stand in nauw overleg tussen de regiogemeenten, de Dienst Gezondheid & Jeugd, OZHZ en Veiligheidsregio. Daarnaast stelt de provincie jaarlijks de provinciale (financiële) uitgangspunten en aandachtspunten op voor de meerjarenbegroting. Op grond van de regionale en provinciale kaders beslist het AB over de begrotingsrichtlijnen OZHZ.

Op grond van de kaderbrief en provinciale uitgangspunten heeft het AB heeft op 22 november 2018 de volgende richtlijnen vastgesteld voor de begroting 2020, inclusief indexering 2019. Deze richtlijnen zijn bij het opstellen van de voorliggende begroting in acht genomen:

1. Inzake de indexering 2019:
  - De lasten van de begroting 2019 te indexeren met de loon- (2,9%) en prijsindex (1,6%) van de Septembercirculaire 2018;
  - Het tarief 2019 te indexeren met 2,51%. Het tarief komt daarmee uit op € 90,21;
  - De budgetten wettelijke taken (jaarprogramma's) en de inwonerbijdrage te indexeren met 2,51%;
  - Gegeven het reeds doorlopen bestuurlijke traject met betrekking tot de begroting 2019 en in lijn met artikel 25 van de gemeenschappelijke regeling, geen zienswijzeprocedure te doorlopen inzake de indexering 2019;
  - Indien opdrachtgevers hun jaarprogramma niet of met een lager percentage indexeren, dit te beschouwen als een volumetaakstelling waarop de frictiebepaling van de bijdrageverordening OZHZ van toepassing is.
2. Inzake de indexering 2020:
  - De lasten van de begroting 2020 te indexeren met de loon- (2,9%) en prijsindex (1,6%) van de Septembercirculaire 2018;
  - Het tarief 2020 te indexeren met 2,51%. Het tarief komt daarmee uit op € 92,47;
  - De budgetten wettelijke taken (jaarprogramma's) en de inwonerbijdrage te indexeren met 2,51%;
  - Deze indexering in lijn met de bevindingen van de minister van BZK te verwerken in de ontwerp-begroting 2020;
3. De omslagrente in 2019 te bepalen op 0,0%;
4. De totale inwonerbijdrage voor 2019 vast te stellen op € 2.079.928 en voor 2020 op € 2.132.134.

De gemeenteraden en Provinciale Staten zijn hiervan in kennis gesteld.

II KRITISCHE PRESTATIE-INDICATOREN

1. Algemene kentallen

Het AB heeft in de bijdrageverordening de kaders voor financiën en kwaliteit opgenomen. In de algemene prestatie indicatoren is de naleving van deze verordening opgenomen. Naast het rapporteren van (financiële) gegevens als zodanig, is ook het tijdig bespreken en tussentijds informeren en communiceren met de opdrachtgevers een belangrijke algemene prestatie indicator.

OZHZ wordt voor 85% gefinancierd op basis van geleverde producten. Met de gemeenten zijn prestatieafspraken gemaakt. OZHZ moet deze afspraken binnen een bandbreedte van 90% - 110% realiseren. Essentieel voor het behalen van de omzetdoelstelling is de productiviteit van de medewerkers. Voor een sluitende exploitatie van OZHZ is het noodzakelijk dat de productieve medewerkers voor gemiddeld 1410 uur per FTE productief zijn.

De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor de adviestaken geldt dat er tot dusver geen sprake is van enige verplichting voor gemeenten om opdrachten bij OZHZ neer te leggen. Tegen deze achtergrond hanteert OZHZ de doelstelling van een gemiddelde flexibele schil van 15%.

Het aandeel overhead (ondersteuning en management) wordt begrensd op 27,3% van de totale formatie, inclusief de capaciteit van de flexibele schil (Bedrijfsplan OZHZ).

Speerpunt	Prestatie indicator
Taakuitvoering vindt plaats binnen de door het AB gestelde kaders voor financiën en kwaliteit (bijdrageverordening)	Taakuitvoering van OZHZ voldoet aan de VTH-kwaliteitseisen. Producten en prestaties worden gerealiseerd binnen een bandbreedte van 90-110% van het jaarprogramma. Volumeafspraken voor de uitvoering van de wettelijke en additionele wettelijke taken voldoen aan de afgesproken bandbreedten.
Opdrachtgevers worden actief geïnformeerd.	2 maal per jaar voortgang- en 1 maal per jaar jaarrapportages conform planning in jaarprogramma
Periodiek overleg met de opdrachtgever	1 maal per maand vindt gesprek met de gedeputeerde plaats 2 maal per jaar met wethouders 1 maal per 4 maanden ambtelijk MARAP-overleg
Productiviteit	Het aantal productieve uren per FTE bedraagt 1410 uur.
Flexibele schil	Het aandeel uren inhuur ten opzichte van het totaal aantal uren is gemiddeld 15%
Aandeel overhead	Het aandeel uren overhead ten opzichte van het totaal aantal uren is genormeerd op 27,3%
Ziekteverzuim	OZHZ hanteert een norm van 5% voor ziekteverzuim.

2. Vergunningen en meldingen

Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. De door de burgers en bedrijven ingediende documenten worden getoetst en leiden bij volledigheid en juistheid tot een bevestigingsbrief of een beschikking.

Speerpunt	Prestatie indicator
Tijdige en geïntegreerde vergunningen	<p><u>Regulier</u>: 99% van de reguliere vergunningen dient binnen de wettelijke termijn verleend te zijn.</p> <p><u>Uitgebreid</u>: 95% van de uitgebreide vergunningen dient binnen de wettelijke termijn verleend te zijn.</p> <p>Bij wettelijke termijn moet gedacht worden aan de mogelijkheden die de wet biedt, dus inclusief mogelijke verlenging.</p>
Risicobeheersing	<p>99% van de besluiten wordt niet vernietigd dan wel krijgt positief advies bij de rechtbank/Raad van State dan wel de bezwaarschriftencommissie.</p> <p>80% van de zaken die bij Awb-commissie, Rechtbank en Raad van State worden behandeld blijft in stand.</p>
Dienstbaarheid	Klanttevredenheid: Het gemiddelde van het Klanttevredenheidsonderzoek (KTO) is minimaal een 7.

3. Toezicht en handhaving

OZHZ houdt toezicht en handhaaft de relevante wettelijke bepalingen. Bij toezicht wordt informatie verzameld en een oordeel gevormd over het feit of een activiteit voldoet aan de in de vergunning en regels gestelde eisen.

Onder handhaving wordt verstaan het overgaan tot het opleggen van sancties (bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk) indien uit het toezicht blijkt dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan.

Voor zowel de provincie als gemeenten wordt voor de KPI toezichtdichtheid (TD) één definitie gehanteerd:

- *TD is gedefinieerd als het percentage uitgevoerde preventieve controles in een verslagperiode t.o.v. het aantal geplande controles in het jaarprogramma.*

Voor de provincie en gemeenten worden twee verschillend gedefinieerde KPI's voor naleving (NA) gehanteerd.

Om een goede vergelijking tussen de resultaten voor de provincie en gemeenten mogelijk te maken, worden voor milieu beide KPI's weergegeven. Hierbij worden onderstaande definities aangehouden:

- *NA-actueel is gedefinieerd als het aantal beoordelingspunten dat in orde is t.o.v. het aantal gecontroleerde beoordelingspunten aan het einde van een verslagperiode.*
- *NA-initieel is gedefinieerd als het aantal uitgevoerde initiële periodieke milieucontroles zonder overtredingen t.o.v. het aantal uitgevoerde initiële periodieke milieucontroles aan het einde van een verslagperiode.*

NA-actueel is normstellend voor onze werkzaamheden voor Provincie Zuid-Holland, NA-initieel voor de RUN- en integraal toezicht-gemeenten.

Speerpunt	Prestatie indicator
Betrouwbaarheid Provincie	<u>Provincie Grijs:</u> TD grijs = 100% NA-actueel grijs >= 90% <u>Provincie Groen:</u> TD groen = 100% NA-actueel groen >= 90%
Betrouwbaarheid Gemeenten	<u>Gemeenten RUN:</u> TD milieu = 100% NA-initieel milieu >= 50%
Betrouwbaarheid Gemeenten RUN WABO BREED (Alblasserdam, Dordrecht)	<u>Gemeenten integraal toezicht:</u> TD integraal = 100% NA-initieel integraal >=50% <u>Gemeenten bouw en sloop:</u> Deze werkzaamheden worden uitgevoerd voor de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Voor de bouw- en sloopfase is geen KPI TD vastgesteld. Afhankelijk van het soort bouw- of sloopplan geeft het beleid aan of toezicht noodzakelijk is. NA-initieel bouwfase >= 70% NA-initieel sloopfase >= 70%
Risicobeheersing	80% van de zaken die bij de bezwarencommissie, rechtbank en afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State worden behandeld blijft in stand.

4. Expertise en Advies

OZHZ levert expertise op het gebied van geluid, lucht, bodem en externe veiligheid aan de regiomeenten, subregio's en de provincie voor het ontwikkelen, inrichten en beheren van een duurzame leefomgeving. Om de kwaliteit van de producten, waarvoor geen wettelijke termijn bestaat en ook een toets bij de rechter niet van toepassing is, te beoordelen is een klanttevredenheidsonderzoek (KTO) de meest geëigende aanpak. De afdeling Expertise en Advies voert regulier klanttevredenheidsonderzoek uit met behulp van projectevaluaties voor de adviestaken.

Voor de beoordelingen en beschikkingen bodem wordt periodiek een KTO uitgevoerd omdat bij deze taak sprake is van een relatief kleine klantenkring. Hierover wordt in het jaarverslag (en niet in de tussentijdse rapportages) gerapporteerd.

Speerpunt	Prestatie-indicator
Adviestaken¹	
Inhoudelijke kwaliteit adviezen	Gemiddeld rapportcijfer 7 uit Klanttevredenheidsonderzoek
Verhouding prijs/kwaliteit	Gemiddeld rapportcijfer 7 uit Klanttevredenheidsonderzoek
Communicatie	Gemiddeld rapportcijfer 7 uit Klanttevredenheidsonderzoek
Planning	Gemiddeld rapportcijfer 7 uit Klanttevredenheidsonderzoek
Klanttevredenheid	Geen norm. Onderzoeksvragen: - kwaliteit product - samenwerking met OZHZ
Beoordeling en beschikking bodem	
Tijdigheid	Minimaal 90% van de producten wordt afgerond binnen de termijn.
Risicobeheersing	99% van de besluiten wordt niet vernietigd dan wel krijgt positief advies bij de Awb-commissie, rechtbank en Raad van State. 80% van de zaken die bij Awb-commissie, Rechtbank en Raad van State worden behandeld blijft in stand.

¹ De prestatie-indicatoren van de adviestaken worden door middel van interviews gemeten.

III FINANCIEN

1. Algemeen

In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met de ontvangst en aanwending van de frictievergoeding, vanwege de uittreding van de gemeente Zederik en Leerdam (€ 1,742 mln.) en de terugname van bouwtaken door de gemeente Giessenlanden (€ 581.000).

Parallel aan de ontvlechtingstrajecten heeft OZHZ eind 2018 nieuwe taken verworven van opdrachtgevers, onder meer op het gebied van duurzaamheid en integraal toezicht. Daarnaast zijn er hernieuwde afspraken gemaakt met de opdrachtgevers over het structurele niveau van uitvoering en bijbehorende financiële middelen. Daarmee blijft het volume van OZHZ in stand en is er sprake van een structureel begrotingsevenwicht, zonder dat sprake is van een reële tariefsverhoging.

Wel is sprake van een aanzienlijke financiële opgave op de korte termijn (2019 tot en met 2021) als direct gevolg van de frictiebeperkende maatregelen en de maatregelen om de begroting op orde te brengen. Ook heeft OZHZ een aantal uitdagingen om gesteld te staan voor de toekomst. De frictievergoeding volstaat in ruime mate om invulling te geven aan deze uitdagingen.

Onderstaand het meerjarige begrotingsbeeld, met vervolgens de toelichting per begrotingspost.

Meerjarenbegroting OZHZ				Meerjaren	Meerjaren	Meerjaren
	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023
INWONERBIJDRAGE	2.029	2.080	2.132	2.132	2.132	2.132
WETTELIJKE TAKEN MILIEU/BOUW	20.432	19.528	19.698	19.167	18.923	18.923
ADVIEZEN EN PROJECTEN	2.807	2.647	2.713	2.713	2.713	2.713
OVERIG	60	2.321	-	-	-	-
Totale BATEN	25.329	26.575	24.543	24.012	23.768	23.768
PERSONEELSKOSTEN	20.952	19.824	19.687	19.073	18.788	18.798
KAPITAALLASTEN	219	243	243	243	243	243
ONDERSTEUNING SCD	1.722	1.711	1.754	1.754	1.754	1.754
HUISVESTING	522	509	519	519	519	519
OV. BEDRIJFSKOSTEN	960	892	922	828	796	786
ADD. PRODUCTIEKOSTEN	1.241	1.717	1.838	1.611	1.449	1.449
ONVOORZIEN	124	216	219	219	219	219
OVERIGE BIJZONDERE POSTEN	71	559	-	-	-	-
Totale LASTEN	25.670	25.671	25.182	24.247	23.768	23.768
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	-340	904	-639	-235	0	0
Toevoeging aan reserves	-	2.321	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	440	1.486	639	235	-	-
Gerealiseerd resultaat	100	69	0	0	0	0

Bedragen x EUR 1000

2. Baten²

Inwonerbijdrage (€ 2,0 mln.)

De inwonerbijdrage is een lumpsumbudget en kan worden beschouwd als een algemeen dekkingsmiddel. De inwonerbijdrage heeft een omvang van € 2,0 mln. Vanuit de inwonerbijdrage worden gedekt:

- kosten voor instandhouding van het bestuur en bedrijfsvoering van de dienst (€ 1,2 mln.);
- de taken en werkzaamheden van inspecteurs, vergunningverleners en adviseurs, die indirect ten goede komen aan alle opdrachtgevers en producten, zoals relatiebeheer, kwaliteitszorg, innovatie, databeheer, informatievoorziening (€ 666.000);
- De regionale uitvoering van de wachtdienst (€ 171.000).

Bij de begrotingsrichtlijnen 2020 heeft het AB besloten om de inwonerbijdrage gelijk te houden, ondanks het uitreden van de gemeenten Leerdam en Zederik. De achterblijvende eigenaren ontvangen hiervoor een compensatie vanuit de frictievergoeding. De compensatie bedraagt driemaal het jaarlijks verschuldigde extra bedrag (€ 103.000 per jaar, dus in totaal € 309.000).

Wettelijke taken (€ 19,7 mln.)

De wettelijke taken Milieu omvatten producten en prestaties, die per kwartaal op voorschotbasis bij de opdrachtgevers (gemeenten en provincie) in rekening worden gebracht en jaarlijks achteraf worden na gecalculeerd aan de hand van de geleverde prestatie/producten. De omzetramingen Milieu en Bouw zijn gebaseerd op de meest recente informatie die in dit kader is verkregen van de opdrachtgevers. Het kader daarbij is het bestuurlijk vastgestelde regionale uitvoeringsniveau en voor de bouwgemeenten het vernieuwend toezicht.

De wettelijke taken Bouw- en Woningtoezicht worden eveneens op voorschotbasis bij de opdrachtgevers in rekening gebracht. Het betreft de gemeenten Alblasserdam en Dordrecht. Per 1 januari 2019 voert de gemeente Molenlanden zelf de taken voor bouw- en woningtoezicht uit, met uitzondering van het integrale toezicht bij bedrijven. De gemeenten Leerdam en Zederik zijn per 1 januari 2019 uitgetreden uit de gemeenschappelijke regeling vanwege een herindeling.

OZHZ heeft eind 2018 nieuwe taken verworven van opdrachtgevers; onder meer op het gebied van duurzaamheid en integraal toezicht. Daarnaast zijn er hernieuwde afspraken gemaakt met de opdrachtgevers over het structurele niveau van uitvoering en bijbehorende financiële middelen. Het gaat daarbij om met name bouw- en bodemtaken. De totale omzet wettelijke taken blijft daarmee op het niveau van 2018. Omdat een aantal provinciale en bouwbudgetten incidenteel van karakter zijn, daalt de omzet naar € 18,9 mln. vanaf 2022.

Offerte en subsidietaken (€ 2,6 mln.)

Opdrachtgevers verstrekken op basis van een offerte of programma een opdracht voor een specifiek advies of onderzoek. Daarnaast ontvangt OZHZ regelmatig subsidiebijdragen bijvoorbeeld voor het programma Impuls Omgevingsveiligheid (IOV). OZHZ krijgt hiervoor jaarlijks een beschikking. Ook kan er sprake zijn van

---

² Bijlage 1 bevat een nadere uitsplitsing van de budgetten per opdrachtgever.

detachering van personeel bij opdrachtgevers of overige structurele baten zoals het beheer van Squit XO voor de Drechtsteden. Afrekening vindt plaats op basis van gerealiseerde uren of een vaste offerteprijs. Bij omvangrijke opdrachten wordt met termijnbetalingen gewerkt.

Overige baten 2019 (€ 2,3 miljoen)

De overige baten hebben een incidenteel karakter. De bate in 2019 betreft de financiële afrekening vanwege de uittreding van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik (€ 1,741 mln.) en het terughalen van de bouwtaken van de voormalige gemeente Giessenlanden (€ 581.000).

Algemeen kader voor de frictievergoeding van Vijfheerenlanden vanwege de uittreding van Leerdam en Zederik is de frictiebepaling in de gemeenschappelijke regeling. De gemeente Molenlanden (voormalig Giessenlanden) heeft enkel de bouwtaken teruggenomen. Hierop is de frictiebepaling uit de bijdrageverordening van toepassing. De frictievergoeding Vijfheerenlanden is gebaseerd op de door de externe Begeleidingscommissie vastgestelde en door het AB bevestigde uitgangspunten:

- Er is rekening gehouden met alle relevante financiële effecten, waaronder de structurele efficiëncynadelen.
- De maatschappelijke kosten zijn zo laag mogelijk gehouden.
- Er is geen sprake van 'verlies of winst' voor de gemeenschappelijke regeling en haar achterblijvende deelnemers.

Zowel de bovengenoemde uitgangspunten als de bijdrageverordening van OZHZ borgen dat de achterblijvende eigenaren de gelegenheid krijgen om de organisatie in te richten op de nieuw ontstane situatie en dat Vijfheerenlanden en Molenlanden niet geconfronteerd met een onnodig hoge frictievergoeding.

In de uitwerking heeft OZHZ de maatschappelijke kosten weten te beperken door een terughoudend aanname beleid van personeel, het stimuleren van uitstroom van medewerkers naar de genoemde gemeenten en het verwerven van extra taken. De frictievergoeding is daarmee substantieel lager uitgekomen dan de genoemde frictiebepalingen. Uiteindelijk heeft het AB de frictievergoeding bepaald op respectievelijk € 581.000 voor de gemeente Molenlanden en € 1,741 mln. voor de gemeenten Vijfheerenlanden. De totale frictievergoeding komt daarmee uit op € 2,312 mln.

De frictievergoeding wordt toegevoegd aan een bestemmingsreserve. Vanuit de bestemmingsreserve worden alle nadelige effecten gedekt van de uittreding en ontvlechting (zie paragraaf 4 reserves).

3. Lasten

Personeelskosten (€ 19,7 mln.)

De personeelskosten zijn gebaseerd op de vaste en flexibele formatie van OZHZ. De salarislasten zijn op werkelijke schaal berekend. Daarbij is rekening gehouden met schaalfrictie, individuele rechten, pensionering en cao-wijzigingen. De leaseautoregeling wordt per 1 april 2019 beëindigd. In de jaarrekening 2017 is daarvoor een afzonderlijke verplichting opgenomen.

Kapitaallasten (€ 243.000)

OZHZ heeft investeringen gedaan vanwege het betrekken van een nieuw kantoorpand ICT voorzieningen. De afschrijvingen zijn aangepast aan de verwachte investeringen in 2020. Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen".

Ondersteuning SCD (€ 1,75 mln.)

OZHZ is voor de periode van 1 april 2014 tot 1 april 2021 een dienstverleningscontract aangegaan met het SCD inzake de ICT (€ 1,39 mln.) en personele en overige dienstverlening (€ 359.000 mln.). De overige dienstverlening omvat dienstverleningscontracten hoofdzakelijk op het gebied van inkoop advies, het JKC en de inkoop van verzekeringen.

De huidige overeenkomst met de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden (i.c. het SCD) over de dienstverlening op het gebied van onder andere ICT, juridische en personele zaken loopt op 1 april 2021 af. In het eerste kwartaal van 2019 heeft besluitvorming plaatsgevonden over het verlenen van een uitsluitend recht om de dienstverleningsrelatie na die datum te continueren. In eerste instantie met één jaar vanwege het thans lopende transitietraject bij het SCD, vervolgens voor een langere periode met ingang van 1 april 2022. In 2019 en 2020 zullen voorbereidingen moeten worden getroffen om de dienstverlening na 1 april 2022 vorm te geven.

Huisvesting (€ 519.000)

OZHZ is gevestigd in het pand Post120 in Dordrecht. De huurkosten worden doorbelast door de verhuurder op basis van de getekende huurovereenkomst. De huisvestingskosten zijn opgebouwd uit de kale huurprijs en servicekosten en worden jaarlijks geïndexeerd.

Overige bedrijfslasten (€ 922.000)

De overige bedrijfslasten betreffen onder meer, print- en drukkosten, bedrijfsgezondheidszorg, kwaliteitszorg, externe advieskosten en telefoonkosten. De grootste onderdelen binnen deze begrotingspost zijn de softwarelicenties (€ 426.000) en de facilitaire kosten (€ 91.000).

Additionele productkosten (€ 1.84 mln.)

Binnen deze begrotingspost zijn de additionele productkosten verantwoord voor de uitvoering van taken van OZHZ. Daarbij gaat het om kosten die worden gemaakt door OZHZ en vervolgens één op één worden doorbelast aan de opdrachtgevers. Tegenover de additionele productiekosten staat dus een overeenkomstige omzet.

Ook het materiële budget van de provincie Zuid-Holland voor het uitvoeren van de provinciale taken is binnen deze begrotingspost verantwoord. Doordat de kapitaalgoederen bij de vorming van OZHZ "om niet" zijn

overgenomen, worden er geen kapitaallasten geboekt ten laste van het materieel budget PZH. Op termijn verandert dit, wanneer OZHZ vervangingsinvesteringen moet doen op de overgedragen kapitaalgoederen.

Onvoorzien (€ 219.000.)

De post onvoorzien is onderdeel van het weerstandsvermogen en bedraagt ca. 1% van de omzet.

Overige bijzondere posten (€ nihil.)

In 2019 worden de gerealiseerde projectkosten van de ontvlechtingen afgeboekt (€ 250.000). Dekking vindt plaats uit de frictievergoeding (overige baten).

4. Reserves

In 2019 vindt de definitieve financiële afrekening plaats van de uittreding van de gemeenten Leerdam en Zederik. De financiële afrekening vanwege de terugname van bouwtaken door de gemeente Molenlanden heeft plaatsgevonden in 2018.

Toevoegingen reserves

Toevoeging reserves (* € 1.000)	2019
Friciekosten ontvlechting	1.784
Regieplan	337
Digitalisering in relatie tot de doorontwikkeling	200
Totaal	2.321

Friciekosten ontvlechting

Het AB heeft de frictievergoeding bepaald op 1,741 mln. voor de gemeente Vijfheerenlanden. (zie de overige baten). De frictievergoeding wordt toegevoegd aan een bestemmingsreserve. Vanuit de bestemmingsreserve worden de nadelige effecten gedekt van de uittreding en ontvlechting.

Regieplan

OZHZ en zijn opdrachtgevers zien daarnaast in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. Dit krijgt gestalte in het regieplan door middel van een programmatische aanpak. De pijlers van het regieplan zijn: Omgevingswet, informatie gestuurd werken en opgave gericht werken. In het in november door het AB vastgestelde regieplan is voor 2020 en 2021 sprake van een financiële opgave van in totaal € 337.000. Met de bijdrage kan het regieplan volledig worden uitgevoerd.

Digitalisering in relatie tot de doorontwikkeling

Ontwikkelingen op digitaal gebied gaan onverminderd door. Hiervoor is beperkt ruimte in de structurele begroting. Voor een efficiënte uitvoering van taken is het nodig om te blijven investeren in digitalisering. Voorbeelden zijn: digitaal toezicht, databeheer, ICT middelen, software, etc. (€ 200.000).

Onttrekkingen reserves

Onttrekkingen reserves (* € 1.000)	2019	2020	2021	Stand 31/12/2021
Frictiekosten ontvlechting	1.036	152	72	0 ³
Regieplan	0	254	83	0
Doorontwikkeling	108	63	0	0
Digitalisering in relatie tot de doorontwikkeling	97	169	80	0
Duurzaamheid en energietransitie	121	0	0	0
Controle energiemaatregelen	124	0	0	0
Totaal	1.486	639	235	0

Frictiekosten ontvlechting (€ 1,26 mln.)

De reserve wordt onttrokken voor:

1. de projectleiding en ondersteuning van het proces van de uittrekking (€ 250.000)
2. Het terughoudende vacaturebeleid en het stimuleren van de uitstroom, in combinatie met de structurele taakuitbreiding heeft geleid tot een fors aantal vacatures. Dit leidt tot frictie in de vorm van een wervingscampagne, het tijdelijk invullen van vacatures met relatief dure inhuur in 2019 en productiviteitsverlies ten gevolge van het opleiden en inwerken van nieuwe medewerkers in de periode . De totale kosten worden ingeschat op € 701.000.
3. In de Begroting 2019 is aangegeven dat de achterblijvende eigenaren een eenmalige compensatie ontvangen van driemaal het bedrag dat zij jaarlijks extra gaan betalen voor de inwonerbijdrage (€ 103.000 per jaar). De totale compensatie bedraagt derhalve € 309.000.

OZHZ stelt voor om bij de resultaatuitkering 2019 (juli 2020) het restant te retourneren aan de eigenaren. Het begrotingsbeeld 2019 kenmerkt zich door een substantieel risicoprofiel ten gevolge van de uittrekking. Bij jaarrekening 2019 blijkt in welke mate de risico's zich hebben voorgedaan. Op dat moment kan besluitvorming plaatsvinden over de omvang en aanwending van het restant.

Regieplan (€ 337.000)

De onttrekking betreft dekking van de nog resterende financiële opgave met betrekking tot het regieplan. Voor meer informatie wordt verwezen naar de toelichting op de toevoegingen aan de reserves.

³ De uitkering van het restant verloopt via de resultaatbestemming 2019 en blijft daarmee buiten de exploitatie (onttrekkingen)

Doorontwikkeling (€ 172.000)

OZHZ is per 1 april 2017 van start gegaan in de nieuwe organisatiestructuur. De frictiekosten zijn beperkt omdat er geen sprake is van gedwongen ontslagen of boventalligheid. De doorontwikkeling betekent wel een forse veranderopgave voor wat betreft de werkwijze, sturing en cultuur. De bestemmingsreserve is bedoeld voor de dekking van kosten en improductieve uren door opleidingen, trainingen en het bevorderen van betrokkenheid.

Digitalisering in relatie tot doorontwikkeling (€ 347.000)

OZHZ streeft naar een volledige digitalisering van de werkprocessen. Dit draagt bij aan de maatschappelijke wens tot een snelle en transparante informatievoorziening en een vlottere afdoening van zaken. Op dit moment maakt OZHZ nog niet genoeg gebruik van de technische mogelijkheden die voorhanden zijn. Voor dit project is in 2018 een projectleider aangetrokken waarbij de bijkomende personeelskosten worden onttrokken uit de reserve. Verder worden materiële investeringen ten laste gebracht van de reserve.

Duurzaamheid en energietransitie (€ 121.000)

Gemeenten en Provincie Zuid-Holland staan voor een grote uitdaging op het gebied van duurzaamheid en energietransitie. OZHZ heeft hiervoor een extra impuls nodig om de dienstverlening op het niveau te brengen dat past bij de gezamenlijke ambities en opgaven. Vanuit het resultaat 2017 is € 200.000 gereserveerd voor deze impuls. In 2018 is tijd, kennis en kunde geïnvesteerd in dit project. Het project wordt in 2019 afgerond.

Wegvallen subsidie controle energiemaatregelen (€ 124.000)

Begin 2018 is gebleken dat ondanks eerdere toezeggingen de subsidie van het Ministerie van Economische Zaken voor controles op energiemaatregelen bij bedrijven is weggevallen. Het betreft een subsidie van € 124.000. De subsidie is noodzakelijk om de door gemeenten en provincie gewenste branche gerichte controles uit te voeren. Hiervoor is het bedrag van € 124.000 gereserveerd vanuit de bestemming van het rekeningresultaat 2017. Realisatie vindt plaats in 2019.

IV VERPLICHTE PARAGRAFEN

1. Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording staat dat in de Programmabegroting in elk geval de navolgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

1. lokale heffingen;
2. weerstandsvermogen en risicobeheersing;
3. onderhoud kapitaalgoederen;
4. financiering;
5. bedrijfsvoering;
6. verbonden partijen;
7. grondbeleid.

De paragrafen “1. lokale heffingen”, “6. verbonden partijen” en “7. grondbeleid” zijn niet op OZHZ van toepassing, omdat OZHZ niet wordt gefinancierd door heffingen, niet participeert in verbonden partijen en geen gronden in bezit heeft. In bijlage 2 heeft OZHZ een tabel voor de paragraaf verbonden partijen van de deelnemers opgenomen. De overige paragrafen zijn hieronder toegelicht.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van OZHZ indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen. Een exact sluitende meerjarenbegroting zonder toereikende buffer betekent dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te houden. In dat geval staat het beleid van OZHZ ook direct onder druk. Daarom heeft OZHZ op elk moment voldoende weerstandscapaciteit nodig.

2.1 Risicobeheersing

OZHZ is een regionaal samenwerkingsverband van gemeenten en provincie Zuid-Holland. Doel is een efficiënte en effectieve uitvoering van wettelijke taken op het gebied van milieu. Voor een aantal eigenaren voert OZHZ ook het bouw en woningtoezicht uit. Daarbij is het van belang om inzicht te hebben in de risico's die zich kunnen voordoen bij de uitvoering van de taken, de oorzaken op te sporen en passende maatregelen te treffen.

Een goede sturing op en beheersing van risico's draagt bij aan het vertrouwen dat OZHZ aan de eigenaren biedt. Deze krijgen meer inzicht en vertrouwen omtrent de wijze waarop doelen worden gerealiseerd en er bestaat transparantie over de risico's die worden gelopen, de maatregelen die hier betrekking op hebben en de verantwoording hierover. De doelstellingen van ons risicomanagement zijn:

- Meer inzicht krijgen in de (strategische) risico's die onze organisatie loopt bij het behalen van onze doelstellingen en de afspraken die wij daarover met onze eigenaren hebben gemaakt.
- Verminderen van het negatieve effect van risico's in het behalen van onze doelen.

- Het verbeteren van de interne beheersing en het borgen daarvan in onze bedrijfsprocessen.
- Een goede onderbouwing van de berekening van ons weerstandsvermogen.

Op dit moment beschikt OZHZ nog niet over een actueel kader voor risicomanagement. Dit zegt niets over de daadwerkelijke beheersing van de risico's. Dit is voor een groot deel ingebed in de inrichting van de reguliere bedrijfsprocessen. Het bestuur wordt periodiek gerapporteerd over de ontwikkeling van de risico's, de financiële impact en het weerstandsvermogen. De afgelopen jaren is een duidelijke verbetering gerealiseerd. Risicobeheersing is nu een regulier onderdeel van de P&C cyclus.

2.2 Begripsbepaling en wettelijk kader

Deze huidige economische ontwikkelingen versterken het belang van een goede interne financiële beheersing. Dit is nodig om uiteindelijk met minder middelen en zonder al te grote risico's de organisatiedoelen met een structureel sluitende financiële begroting effectief, efficiënt en rechtmatig te bereiken. Een publieke organisatie heeft als opdracht de doelen te bereiken die door haar bestuur worden opgesteld. Aan het bereiken van deze doelen zijn risico's verbonden die beheerst moeten worden. Als desbetreffende organisatie hierbij de kansen zoveel mogelijk wil benutten én de risico's die de realisatie van deze doelen belemmeren zoveel mogelijk wil beheersen, wordt toepassing van het instrument integraal risicomanagement in relatie tot de doelen onontbeerlijk. Integraal risicomanagement wil zeggen dat vanuit een weloverwogen beleid continue, organisatiebrede en systematisch risico's worden geïdentificeerd, geanalyseerd en gekwantificeerd. Vervolgens worden er risicobeheersmaatregelen getroffen.

2.3 Relatie weerstandsvermogen en risicomanagement

Het structureel op orde hebben van de financiële positie van de organisatie vereist een financieel sluitende (meerjaren) begroting, gebaseerd op betrouwbare financiële ramingen. Anderzijds streeft OZHZ een voldoende omvang van het weerstandsvermogen na. Dit houdt in dat altijd voldoende weerstandscapaciteit beschikbaar is om de financiële risico's op te kunnen vangen die niet door het risicomanagement zijn afgedekt. Daarmee kan worden voorkomen dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te krijgen.

Het weerstandsvermogen fungeert dus als buffer voor substantiële onvoorziene financiële tegenvallers. Hoe groot die buffer op dat moment moet zijn, is dynamisch en dus afhankelijk van de resterende risico's dat de organisatie op dat (rapport)moment loopt.

Risico's kunnen door getroffen beheersmaatregelen in het kader van risicomanagement worden afgedekt. De niet afgedekte risico's worden zo veel mogelijk financieel gewaardeerd (uitgedrukt in kans x financiële impact) en gerelateerd aan een benodigde weerstandscapaciteit. De beschikbare weerstandscapaciteit kent structurele en incidentele componenten die direct of latent beschikbaar (kunnen) zijn.

Onder de resterende risico's in het kader van de benodigde weerstandscapaciteit worden verstaan de risico's die:

- niet (voldoende) zijn of kunnen worden afgedekt door beheersmaatregelen (AO/IC, bedrijfsmatige sturing etc.) of overige activiteiten (verzekering, voorzieningen etc.) in het kader van risicomanagement;
- niet of nauwelijks beïnvloedbaar zijn en hoofdzakelijk tot de externe risico's behoren;
- voornamelijk een incidenteel karakter hebben en dus niet behoren tot de reguliere terugkerende risico's;
- een positief of negatief effect kunnen hebben op de doelen of de financiële positie;
- waarvan de omvang onzeker is en niet redelijkerwijs goed te kwantificeren is;
- in relatie tot de financiële positie van materiële betekenis zijn;
- zich in het verantwoordings-/begrotingsjaar (moment van rapportage) of 3 jaren daarna kunnen voordoen.

2.4 Benodigde weerstandscapaciteit OZHZ

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve en het budget onvoorzien. Voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit. Uitgangspunt is dat de structurele begroting van OZHZ sluitend is. Echter, als OZHZ geconfronteerd wordt met incidentele uitgaven die leiden tot een nadelig exploitatieresultaat, dan wordt dit additionele nadelige resultaat ten laste gebracht van de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling. De exacte wijze waarop dit gebeurt, is vastgelegd in de bijdrageverordening. Hierna vindt een verdere uitwerking plaats van het risicoprofiel. Deze bevat per risico:

- Een algemene omschrijving;
- Het effect;
- De impact;
- De waarschijnlijkheid;
- De financiële bandbreedte van het risico;

De beheersmaatregelen;

- De benodigde weerstandscapaciteit.

Op grond van het risicoprofiel wordt de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Vooralsnog is uitgegaan van de risico inventarisatie zoals deze ook is opgenomen in de jaarrekening 2018.

Categorie	Omschrijving risico	Effect	Impact	Kans	Beheersmaatregel	Financieel restrisico	Benodigde weerstandcapaciteit
1 Wettelijke taken	Bezuiniging	Schaalnadeel	Groot	Medium	Frictiekostenregeling Regionaal Uitvoeringsniveau Nota VTH Flexibele schil Tariëring	368.302	184.151
2 Wet Kwaliteitsborging Bouw (WKB)	Privatisering	Schaalnadeel	Groot	Hoog	Frictiekostenregeling Uitbreiding BWT taken	394.400	295.800
3 Overige omzet (offerte en subsidie)	Bezuiniging	Schaalnadeel	Klein	Hoog	Flexibele schil	320.166	240.124
4 Onderhanden werk	Afboeking projecten	Exploitatieverlies	Klein	Medium	Periodieke analyse OHW	50.000	25.000
5 Ziekteverzuim	Hoger dan norm (5%)	Exploitatieverlies	Medium	Hoog	Verzuimbeleid	350.400	175.200
6 Omgevingswet	Omzetsdaling	Schaalnadeel	Groot	pm	Frictieregeling Separaat wetgevingstraject	pm	pm
Totaal							920.276

Waarschijnlijkheid

Zeer hoog   *Kans > 75%*

Hoog   *Kans > 50% en < 75%*

Medium   *Kans > 25% en < 50%*

Laag   *Kans < 25%*

Impact

Groot   *financieel risico > € 200.000*

Medium   *financieel risico > € 100.000 en < € 200.000*

Klein   *financieel risico < € 100.000*

1. Bezuiniging wettelijke taken en inwonerbijdrage

Met de uitvoering van wettelijke taken en inwonerbijdrage is een budget van circa € 18,4 mln. gemoeid. Gegeven de zienswijzen van de opdrachtgevers bij eerdere begrotingen is de kans op bezuinigingen medium (25%-50%). De financiële impact is groot (€ 368.000). Daarbij is ervan uitgegaan dat het effect gedurende een periode van 2 jaar kan worden gedekt uit het weerstandsvermogen.

Beheersmaatregelen

- Het bestuur heeft in 2012 een minimaal regionaal uitvoeringsniveau (RUN) vastgesteld voor de uitvoering van milieutaken. Daarmee is een zekere mate van continuïteit gewaarborgd. Het RUN is in 2017 geactualiseerd en door de gemeenten vastgesteld.
- PZH heeft in dit kader de nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) in 2018? vastgesteld.
- Daarnaast zijn in de bijdrageverordening bepalingen opgenomen ten aanzien van de meerjarige budgetten. Opdrachtgevers die individueel meer willen bezuinigen dan de norm van 2,5% per jaar of 8% in vier jaar, dienen een frictievergoeding te betalen.
- Het capaciteitsbeleid van OZHZ (zie 5.1 Personeel & Organisatie). Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 85% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie.
- Voor het restant wordt de zogenaamde "flexibele schil" ingezet.
- Structurele effecten worden opgevangen in het tarief.

Benodigde weerstandscapaciteit

Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich grotendeels tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Inschatting is een bedrag van circa € 184.000.

2. Wet Kwaliteitsborging Bouw (WKB)

OZHZ voert thans voor 3 gemeenten en PZH taken uit binnen het brede omgevingsdomein van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Met de uitvoering is een bedrag van circa € 4,2 mln. op jaarbasis gemoeid. Voor de bouwtaken wordt er vooralsnog uitgegaan dat gefaseerd een deel van de taken zal worden overgedragen aan de markt. In het AB van 26 november 2014 zijn de eerste contouren van de effecten voor OZHZ geschetst. Inschatting is dat de private kwaliteitsborging bouw (PKB) voor OZHZ leidt tot een omzetsderving van circa € 986.000 per jaar. De kans op deze ontwikkeling is groot (50%-75%), de financiële impact is hoog (€ 394.000), gerekend over een periode van 2 jaar. Het PKB risico raakt de hele dienst en daarmee alle eigenaren.

Over de verdeling van het risico geeft de bijdrageverordening geen precieze afbakening. In beginsel is de frictievergoeding van toepassing bij individuele bezuinigingen groter dan 2,5% per jaar en 8% over een periode van 4 jaar. Uitzondering vormen bezuinigingen naar aanleiding van veranderingen in nationale of Europese wetgeving. Indien het AB besluit dat er sprake is van een collectieve bezuiniging, brengt OZHZ in beeld wat het effect is op het uitvoeringsniveau en de meerjarenbegroting en wat de reële frictiekosten zijn. Hiertoe wordt alsdan een financieel dekkingvoorstel voorgelegd aan het AB. Aangezien er sprake is van een ontwikkeling in de nationale wetgeving, zou de redentatie kunnen opgaan dat sprake is van een collectieve bezuiniging. In dat geval komen de werkelijke netto frictiekosten voor rekening van alle eigenaren. Argumentatie voor het collectief delen van het risico is dat OZHZ geen afzonderlijke bedrijfsvoeringen heeft ingericht rondom milieu en bouw. Alle eigenaren profiteren derhalve van taakuitbreidingen in het verleden en toekomst. Daarentegen delen ze in het risico. Een eventueel

negatief exploitatieresultaat komt ten laste van alle eigenaren, in beginsel naar rato van hun budgettaire inbreng. Overigens kan het AB afwijkend beslissen over de verdeling van een (negatief) resultaat en daarmee dus expliciet over de verdeling van een risico.

Daar tegenover staat de redenatie dat sprake is van een individuele verandering in de wetgeving en dat daarmee sprake is van een individuele taakstelling. In dat geval betalen de desbetreffende bouw-gemeenten een standaard frictievergoeding (3 maal jaaromzet) over het "te veel" bezuinigde bedrag. Het saldo tussen de frictievergoeding en de werkelijke frictiekosten komt dan ten nadeel/gunste van het resultaat dat vervolgens door het AB wordt bestemd. De bijdrageverordening is derhalve niet eenduidig over de verdeling van het WKB risico. OZHZ zal derhalve de risicoverdeling bestuurlijk agenderen op het moment dat meer duidelijkheid is over het effect. Dit ook vanuit het gegeven dat het AB uiteindelijk besluit over de resultaatverdeling, en daarmee impliciet over de risicoverdeling PKB.

Beheersmaatregelen

- Het capaciteitsbeleid van OZHZ (zie hoofdstuk 5.1). Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 85% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde "flexibele schil" ingezet.
- Daarnaast zijn in de bijdrageverordening bepalingen opgenomen ten aanzien van de meerjarige budgetten. Opdrachtgevers die individueel meer willen bezuinigen dan de norm van 2,5% per jaar of 8% in vier jaar, dienen een frictievergoeding te betalen.
- Verdere uitbreiding van de Bouw en woning toezicht -taken verkleint het risico voor OZHZ. Al naar gelang de specifieke situatie (met name de flexibele schil die overkomt) worden afspraken op maat gemaakt inzake het PKB risico.
- In geval van frictiekosten zal OZHZ een financieel dekkingsvoorstel indienen bij het AB.

Benodigde weerstandscapaciteit

De uiteindelijke financiële opgave is sterk afhankelijk van de mate waarin het lagere volume aan taken kan worden opgevangen door het terugbrengen van de flexibele schil en/of overige uitbreiding van BWT-taken. Door de afbouw van de flexibele schil is de verwachting dat per saldo het financiële nadeel circa € 394.000 zal zijn over een periode van 2 jaar. De financiële impact is derhalve groot. Daarbij is ervan uitgegaan dat het effect gedurende een periode van 2 jaar kan worden gedekt uit het weerstandsvermogen. Inschatting van het benodigde weerstandsvermogen is een bedrag van circa € 296.000.

3. Overige omzet

De overige taken betreffen onder meer de offertetaken en subsidies. Met de uitvoering is een budget van circa 2,4 mln. per jaar gemoeid. Gegeven de rijksbrede bezuinigingen is de kans op bezuinigingen hoog (50%-75%). Gerekend over een periode van 2 jaar wordt de financiële impact ingeschat op groot (€ 320.000).

Beheersmaatregelen

Voor de offertetaken geldt dat er tot nu toe geen sprake is van enige verplichting naar gemeenten om werk bij OZHZ neer te leggen. Voor de taken op het gebied van Expertise en Advies geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 85% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde "flexibele schil" ingezet. Daarmee kan flexibel worden ingespeeld op omzetfluctuaties.

Benodigde weerstandscapaciteit

Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Op basis van de jaarrekening is de inschatting circa € 240.000.

4. Onderhanden werk

Het onderhanden werk betreft de al bestede, maar nog niet afgerekende, uren op lopende projecten en subsidies. Gegeven de ervaringen van afgelopen jaren wordt het financiële risico ingeschat op maximaal € 50.000. De financiële impact is groot; de kans wordt ingeschat op medium.

Beheersmaatregelen

- Als onderdeel van het interne controleprogramma voert OZHZ per vier maanden een integrale doorlichting uit van het onderhanden werk. Eventuele afboekingen worden in de bestuursrapportage gedekt uit de post onvoorzien.
- De factuurencyclus is verder aangescherpt, evenals de interne controle op de uitvoering van gesubsidieerde taken.

Benodigde weerstandscapaciteit

Door bovengenoemde beheersmaatregelen is een weerstandscapaciteit nodig van circa € 25.000.

5. Ziekteverzuim

In de begroting wordt uitgegaan van een norm voor ziekteverzuim van 5%. In geval van een hoger ziekteverzuim, is er sprake van productiviteitsverlies. Een risico van 2% is reëel; de financiële impact is dan groot (€ 350.000), gerekend over een periode van een jaar. De kans is, gelet op de voorgaande jaren, medium groot (50% - 75%).

Beheersmaatregelen

- Het verzuimbeleid van OZHZ.
- Monitoren ziekteverzuim gedurende het jaar.

Benodigde weerstandscapaciteit

Door bovengenoemde beheersmaatregel is een weerstandscapaciteit benodigd van circa € 175.000.

6. Herziening omgevingsrecht

Momenteel wordt gewerkt aan een fundamentele herziening van het omgevingsrecht. Gestreefd wordt naar één wet met onderliggende uitvoeringsregelgeving. Deze Omgevingswet zal betrekking hebben op bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, water, natuur, infrastructuur en ontgrondingen en raakt daarmee rechtstreeks het werkdomein van OZHZ. Thans lopende separate wetstrajecten als de genoemde PKB en de VTH-kwaliteitseisen zullen op termijn (deels of geheel) onderdeel worden van de Omgevingswet. Gekozen is voor een Omgevingswet als raamwerk, waarbij uitwerking van diverse vraagstukken en onderwerpen die voor de uitvoeringspraktijk cruciaal zijn, in onderliggende regelgeving plaatsvindt. Op dit moment is nog veel onzekerheid over de impact voor OZHZ en zijn opdrachtgevers.

Beheersmaatregelen

- Het capaciteitsbeleid van OZHZ (zie hoofdstuk 5.1). Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 85% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde "flexibele schil" ingezet.

Benodigde weerstandscapaciteit

Gegeven de onzekerheden kan de financiële impact nog niet worden bepaald.

2.5 Weerstandscapaciteit versus benodigde weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien. De omvang van het weerstandsvermogen per 1/1/2019 bedraagt € 986.000. Gegeven het risicoprofiel is een weerstandsvermogen van € 920.000 benodigd. Daarbij wordt de kanttkening geplaatst dat de financiële risico's naar aanleiding van de invoering van de Omgevingswet nog onbekend zijn.

2.6 Kentallen

Ook op grond van de netto schuldquote, solvabiliteit en structurele exploitatieruimte kan worden geconcludeerd dat de vermogenspositie van OZHZ op orde is.

OZHZ	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Netto schuldquote	-2%	-10%	-10%	-10%	-10%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-2%	-10%	-10%	-10%	-10%
Solvabiliteitsratio	26%	30%	25%	20%	20%
Grondexploitatie	0%	0%	0%	0%	0%
Belastingcapaciteit	0%	0%	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	1%	1%	1%	1%	1%

Een negatieve netto schuldquote houdt in dat OZHZ, na aftrek van de vorderingen, netto geen schulden heeft. De solvabiliteitsratio is de verhouding tussen eigen vermogen en de totale passiva. De structurele exploitatieruimte is de post onvoorzien, die onderdeel is van het weerstandsvermogen.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

De omvang van de kapitaalgoederen is relatief beperkt, aangezien OZHZ de kapitaalgoederen grotendeels huurt of leaset. Het gaat daarbij om:

- het huurcontract inzake de locatie Post 120;
- de uitbesteding van de ICT dienstverlening bij het SCD (en derhalve geen eigen investering in een netwerk, rekencentrum en generieke hardware);
- leasecontracten voor het wagenpark.

Onderstaand een overzicht van de materiële vaste activa per categorie.

Materiële vaste activa	1-1-2019
Huisvesting	640
Kantoormeubilair/- benodigdheden	133
ICT	306
Apparatuur	13
Totaal	1.093

Bedragen * € 1.000

Bij de vorming van OZHZ zijn de vaar- en voertuigen en specifieke apparatuur "om niet" overgenomen van de provincie. De onderhoud- en gebruikskosten van deze activa worden gedekt uit de provinciale bijdrage. Binnen de materiële budgetten die vanuit de provincie zijn opgenomen bij OZHZ zijn middelen vrijgemaakt om te zijner tijd de kapitaallasten te kunnen opvangen van de noodzakelijke vervangingen van de kapitaalgoederen. Bij de start van OZHZ is met de provincie overeengekomen dat de provincie de eerstkomende vervanging van de Pandion voor haar rekening neemt.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de van derden ontvangen investeringsbijdragen en afschrijvingen. De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van het product of dienst en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegekend. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de geschatte economische levensduur.

Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn bepaald op basis van artikel 10, zesde lid, van de Financiële verordening en bedragen:

- 20 jaar voor motorvoertuigen
- 15 jaar voor technische installaties in bedrijfsgebouwen;
- 10 jaar voor kantoorinstallaties en kantoormeubilair;
- 5 jaar voor informatieregister en digitaal archief;

- 5 jaar voor transportmiddelen en aanhangwagens
- 3 jaar voor automatiserings- en onderzoeksapparatuur.

4. Financiering

De financieringsparagraaf in de begroting is, in samenhang met de financiële verordening die in artikel 216 van de Provinciewet is voorgeschreven, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. In het Treasurystatuut (vastgesteld door het AB op 24 november 2016) zijn het begrippenkader en de doelstellingen van de treasuryfunctie geformuleerd en geconcretiseerd naar de verschillende deelgebieden van treasury, risicobeheer, financiën en kasbeheer. Ook zijn de organisatorische randvoorwaarden weergegeven. Tot slot zijn in het statuut de uitgangspunten vastgelegd voor de informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te houden.

4.1 Algemene ontwikkelingen

De treasuryfunctie is gebaseerd op de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Een belangrijk element daarbij is het meer zicht krijgen op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op de korte als lange termijn. Dit betreft dan met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.

Decentrale overheden zijn sinds enkele jaren verplicht om overtollige kasgelden aan te houden in de Schatkist van het Rijk.

4.2 Risicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het risicobeheer zijn:

- leningen en garanties mogen uitsluitend verstrekt worden conform de Wet Fido en na tussenkomst van het dagelijks bestuur;
- het gebruik van derivaten is toegestaan conform de Wet, maar deze worden uitsluitend toegepast ter beperking van financiële risico's.

4.3 Renterisicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- geen overschrijding van de kasgeldlimiet en renterisico norm conform de Wet Fido;
- nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
- de rente-typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
- streven naar spreiding in de rente-typische looptijden en uitzettingen.

4.4 Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming, dus met uitzondering van de stortingen in de reserves. Voor 2020 bedraagt deze limiet 8,2% van € 25,2 miljoen = € 2,06 miljoen.

4.5 Renterisico norm

Het renterisico op de lange financiering wordt wettelijk begrensd door de renterisico norm. Als lange financiering wordt volgens de Wet Fido aangemerkt: alle financieringsvormen met een rente-typische looptijd groter dan 1 jaar. Het renterisico wordt gedefinieerd als het minimum van de netto nieuw aangetrokken schuld en de betaalde aflossingen, vermeerderd met het saldo van de contractuele renteherzieningen op de opgenomen en uitgezette geldleningen. Het renterisico op de lange termijn wordt beperkt tot de in de wet genoemde 20% van de restant hoofdsom van de rente-typische langlopende leningen. Achterliggende reden voor het gebruik van de renterisico norm is de spreiding van het renterisico over de jaren. OZHZ heeft geen financieringsvormen met een rente-typische looptijd van langer dan een jaar en verwacht deze ook niet aan te gaan in 2020. De rente risico norm bedraagt voor 2020: € 5,04 miljoen.

4.6 Relatiebeheer

Het betalingsverkeer is in hoofdzaak geconcentreerd bij de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten. In 2013 heeft OZHZ een (verplichte) overeenkomst afgesloten met het Ministerie van Financiën inzake het schatkistbankieren.

4.7 Leningenportefeuille

Voor het begrotingsjaar heeft OZHZ geen langlopende leningen in de portefeuille. De liquiditeitspositie is momenteel ruim voldoende.

5. Bedrijfsvoering

De Nota Bedrijfsvoering van OZHZ geeft de kaders weer voor de bedrijfsvoering in de periode 2016 - 2019. Verdere uitwerking vindt plaats in de paragrafen bedrijfsvoering, financiering, weerstandsvermogen en onderhoud kapitaalgoederen van deze begroting. Deze paragraaf over de bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

5.1 Personeel & Organisatie

Doorontwikkeling

Sinds 2017 loopt bij OZHZ een intern verbetertraject onder de noemer 'Doorontwikkeling'. Als stip op de horizon geldt daarbij dat OZHZ op het moment van inwerkingtreding in staat is de Omgevingswet op goede wijze en overeenkomstig de wensen van de opdrachtgevers uit te voeren. Daartoe is onder andere de interne organisatie aangepast en zijn verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie belegd. Dit zijn mede de randvoorwaarden die nodig zijn om binnen de organisatie en (vooral) met de opdrachtgevers op efficiënte wijze te kunnen samenwerken. Ondersteunend daaraan is ook het efficiënt en effectief benutten van data, informatie en technologie en verdere professionalisering van het relatiebeheer. De trainingen, opleidingen en pilots in het kader van het project Omgevingswet completeren het geheel. In het verlengde hiervan heeft het AB op 22 november 2018 het Regieplan Programmasturing 2019-2021 vastgesteld waarin ook de Omgevingswet een prominente plaats heeft.

De stand van de doorontwikkeling is in het eerste kwartaal van 2018 geëvalueerd en met de medewerkers besproken. Belangrijke conclusie daaruit was dat de doorontwikkeling door het overgrote deel van de medewerkers wordt gewaardeerd, omdat de nieuwe structuur en de nieuwe manier van sturen bijdragen aan een cultuur die ruimte biedt voor zelfstandig handelen en een effectieve inzet van professionaliteit ten behoeve van de opdrachtgevers. Verbeteringsmogelijkheden liggen op het vlak van het verder realiseren van een lerende organisatie, onderlinge coaching en de verbinding van het gedachtegoed achter de doorontwikkeling met het dagelijkse werk. Binnen de doorontwikkeling speelt planmatig werken een belangrijke rol. De dienst en de units hebben de belangrijkste doelen en acties, als doorvertaling van de missie en visie van OZHZ vastgelegd in het dienstplan en in de unitplannen. Mede vanwege de succesvolle (her)certificering op 5 september 2018 in het kader van ISO 9001-2015 heeft een herijking en aanscherping plaatsgevonden van deze plannen en is een belangrijke stap gezet om het planmatig werken verder te verbeteren. In 2019 volgt een tweede evaluatie waarin ook input zal worden opgehaald bij de opdrachtgevers voor verdere verbetering van de performance van OZHZ.

Strategische Personeelsplanning

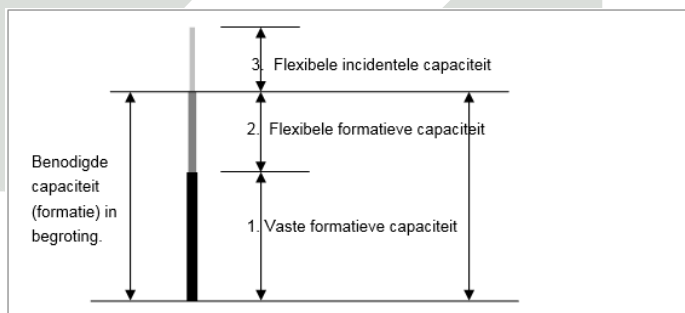
De hierboven geschetste ontwikkelingen in externe omgeving en organisatie maken een strategische personeelsplanning (SPP) noodzakelijk.

De ontwikkelingen die op de organisatie afkomen hebben in meer of mindere mate rechtstreeks invloed op de personeelsbehoefte van OZHZ. Wat dit exact betekent voor het huidige en benodigde personeelsbestand in de toekomst is nu niet duidelijk. Daarom is het van belang om de interne en externe ontwikkelingen die op de organisatie afkomen te onderzoeken en de impact daarvan op de personeelsbehoefte te analyseren. Hierdoor wordt de gewenste personeelsbehoefte afgezet tegenover het huidige personeelsbestand. De kloof hiertussen wordt daarmee duidelijk zodat speerpunten kunnen worden geformuleerd om deze te overbruggen. OZHZ werkt

in 2019 de SPP nader uit waarbij drie jaar vooruitgeblikt wordt. De speerpunten zullen in projectplannen worden uitgewerkt waarbij geprioriteerd wordt zodat bepaald kan worden wat er wanneer opgepakt wordt.

Capaciteitsbeleid

De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Daarom streeft OZHZ flexibilisering na ten aanzien van de eigen interne capaciteit. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de verschillende taakvelden; onderdelen met een meer variabele omzet (bijvoorbeeld bouw en expertise en advies) hebben een hogere flexibele schil, dan de onderdelen die de wettelijke milieutaken uitvoeren.

Doelstelling is een gemiddelde flexibele capaciteit (flexibele formatieve en flexibele incidentele capaciteit) van 15% van de totale eigen formatie.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim bij OZHZ is afgelopen jaren flink gedaald. OZHZ streeft naar een ziekteverzuim van minder dan 5%, de gehanteerde streefwaarde in de begroting is 5%.

De afgelopen jaren zijn structurele verbeteringen in gang gezet om het ziekteverzuim te beperken. In het begin heeft de focus gelegen op het korte termijn beïnvloedbare deel van het ziekteverzuim; bijvoorbeeld door een vaste ziekmeldingsprocedure en het bespreekbaar maken van verzuimgedrag. Het verzuimgedrag is een vast onderwerp bij de personeelsgesprekken. Centraal in de aanpak staat het in contact blijven met de langdurig zieke medewerker, met inachtneming van de regels die zijn vastgelegd in de Wet verbetering poortwachter. Daarnaast houden managers rekening met het feit dat het te doorlopen traject als werkgever bij ziekte van de medewerker twee jaar kan duren. Hierbij wordt ingezet op het juist volgen van procedures zodat de zorg voor de medewerker eventueel wordt overgenomen door het UWV middels het toekennen van een WIA-uitkering.

5.2 ICT

Informatie gestuurd werken

De razendsnelle digitalisering van de maatschappij is een ontwikkeling met grote impact. De snelheid waarmee grote hoeveelheden data beschikbaar komt en de diversiteit in bronnen is fors toegenomen. Uitdaging ligt in het slimmer en efficiënter gebruiken van deze gegevens. Datatoepassingen geven en versterken het actuele inzicht in (ruimtelijke) opgaven, voortgang en risico's. Door het combineren en in samenhang analyseren van informatiebronnen kunnen trends en patronen worden geïdentificeerd. Deze inzichten kunnen gebruikt worden voor het doorontwikkelen van de sturing op de organisatie, de dienstverlening aan burgers en bedrijven, en draagt bij aan een sterkere motivering, verantwoording en integrale afweging van belangen bij besluiten.

Bij informatiegestuurd werken wordt aanwezige data gebruikt om sneller en adequater te reageren en weloverwogen beslissingen te nemen. Informatie gestuurd werken is geen nieuw fenomeen voor OZHZ. Binnen toezicht en handhaving wordt bijvoorbeeld gebruik gemaakt van data-analyse bij preventie en het identificeren van 'weak spots'. OZHZ wil nu een volgende stap maken. Data en informatie moet voor OZHZ en zijn opdrachtgevers werken. Om dit mogelijk te maken wordt binnen het programma gestructureerd gewerkt aan ontwikkelingen en toepassingen waarmee producten kunnen worden verbeterd. Zo wordt informatie gestuurd werken een belangrijk sturingsinstrument.

Doel van het programma Informatie gestuurd Werken is het structureren, beschikbaar maken en blijvend slim en efficiënt benutten van de technologische mogelijkheden en toenemende hoeveelheid informatie. Dit gebeurt zodanig dat het meerwaarde heeft voor de omgevingstaken die OZHZ voor zijn opdrachtgevers uitvoert. Informatie gestuurd werken moet in 2021 binnen OZHZ concreet zijn ingebed op basis van een optimaal toegankelijke gegevenshuishouding en operationele datatoepassingen. Daarnaast is het verankerd in de organisatie met kennis, gedrag en capaciteit.

Uitgangspunt is dat de resultaten een concrete bijdrage leveren aan de verbetering van de werkzaamheden van OZHZ. Enerzijds direct voor de VTH-taken, anderzijds richt het programma zich op de bedrijfsvoering, zodat OZHZ als organisatie nog beter in staat is tijdig te sturen op de kritische prestatie indicatoren die voor de bedrijfsvoering van cruciaal belang zijn. De resultaten van het programma worden onderdeel van het dagelijks werk en de reguliere werkprocessen omdat het gebruik van data een rol zal blijven spelen in de toekomst.

Het programma werkt daarvoor langs twee lijnen:

Verbeteren: tot de eerste lijn behoort het verder uitbouwen van de gegevenshuishouding, op kwaliteit, toegankelijkheid en verrijking met nieuwe bronnen. Ook het verder verbeteren van de infrastructuur, het aanpassen van werkwijzen en zorgen voor voldoende kennis en vaardigheden behoort tot deze lijn. Deze lijn heeft een instrumenteel karakter.

Vernieuwen: de tweede lijn richt zich vooral op toepassingen. Concreet gaat het hierbij om het ontwerpen en ontwikkelen van operationele datatoepassingen zoals visualisaties, app's, risicoanalyses en dashboards. Het aanhaken bij opgaven van de regio is essentieel. Binnen deze lijn zullen pilots worden gestart om proef-ondervindelijk te ontdekken hoe het beste te werk kan worden gegaan of hoe een oplossing vorm kan krijgen.

Informatiebeveiliging en privacy

Op 25 mei 2018 is de AVG in werking getreden. Met deze nieuwe Europese verordening zijn de rechten voor burgers verstevigd als het gaat om hoe organisaties omgaan met hun persoonsgegevens. Burgers moeten inzage kunnen hebben welke persoonsgegevens een organisatie van hen verwerkt, en waarom. Zonodig kan men een verzoek doen om persoonsgegevens aan te passen of te verwijderen. Belangrijk is ook dat organisaties moeten kunnen aantonen dat zij zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens (accountability). Dat doen zij onder andere door een register van verwerkingen aan te leggen en door een interne toezichthouder, de Functionaris Gegevensbescherming, aan te stellen. De Autoriteit Persoonsgegevens heeft meer bevoegdheden gekregen om organisaties te kunnen controleren op de naleving van de AVG.

De implementatie van de AVG heeft in 2018 bij OZHZ geleid tot nieuwe producten alsmede tot aanpassingen in bestaande processen, procedures en systemen. Genoemd kunnen onder andere worden het Privacy- en informatiebeveiligingsbeleid van OZHZ (vastgesteld door het DB op 11 april 2018), het opstellen van de verplichte

registers en het afsluiten van verwerkersovereenkomsten, aanpassingen in geautomatiseerde systemen met aandacht voor informatiebeveiliging en autorisaties, de aanvulling van de website met informatie hoe OZHZ omgaat met de bescherming van persoonsgegevens (de externe privacyverklaring, zie www.ozhz.nl/privacy), implementatie van de aangepaste procedure voor het melden van datalekken, enzovoort. Waar nodig heeft OZHZ zijn opdrachtgevers gevraagd van hun kant processen aan te passen om te voorkomen dat OZHZ persoonsgegevens binnenkrijgt die op grond van de AVG niet mogen worden verwerkt. In concreto ging dat om het aanpassen van formulieren voor het aanvragen van vergunningen waarin werd gevraagd een kopie van een ID-bewijs mee te sturen. De website van OZHZ biedt 'betrokkenen' inmiddels een laagdrempelige mogelijkheid om, naast een verzoek op papier, ook een 'inzageverzoek' te doen met behulp van DigiD. Er zijn standaardbrieven ontwikkeld voor de afhandeling van dergelijke inzageverzoeken. De compliance van de AVG is sterk afhankelijk van het handelen van de medewerkers. Zij zijn dan ook in interactieve sessies en via berichtgeving op het intranet SID bekend gemaakt met de noodzaak om zorgvuldig om te gaan met persoonsgegevens. Met name waar persoonsgegevens worden gedeeld met derden past oplettendheid. OZHZ speelt een actieve rol in het Drechtstedennetwerk waarbinnen het thema privacy wordt opgepakt, en heeft ook een samenwerkingsovereenkomst gesloten met het SCD. Samen met de partners in de Drechtsteden is een Functionaris Gegevensbescherming aangewezen.

Contractsluiting SCD

De huidige overeenkomst met de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden (i.c. het SCD) over de dienstverlening op het gebied van onder andere ICT, juridische en personele zaken loopt op 1 april 2021 af. In het tweede kwartaal van 2019 heeft besluitvorming plaatsgevonden over het verlenen van een uitsluitend recht om de dienstverleningsrelatie na die datum te continueren. In eerste instantie met één jaar vanwege het thans lopende transitietraject bij het SCD, vervolgens voor een langere periode met ingang van 1 april 2022.

In 2019 en 2020 zullen voorbereidingen moeten worden getroffen om de dienstverlening na 1 april 2022 vorm te geven. Omdat OZHZ verwacht twee jaar nodig te hebben om een Europese aanbesteding en bijbehorend migratietraject goed te doorlopen, in het geval contractverlenging na 1 april 2022 om prijstechnische of andere redenen niet mogelijk blijkt te zijn, dient al voor 1 april 2020 duidelijk te zijn of de dienstverleningsrelatie wordt gecontinueerd.

5.3 Kwaliteitszorg

Kwaliteitszorg van OZHZ is ondergebracht in het kwaliteitssysteem. Dit kwaliteitssysteem heeft vanaf begin 2017 een proces van hercertificering doorlopen volgens de nieuwe norm ISO-9001 versie 2015. Het kwaliteitsdocument van OZHZ beschrijft het systeem, de organisatie, de bedrijfsactiviteiten met de hoofdprocessen en de daarop uit te voeren kwaliteitscontrole en systeem van evaluatie en verbeteren. Het systeem wordt actueel gehouden door de kwaliteitsmanager, ondersteund door het kwaliteitsteam. De kwaliteitsmanager draagt ook zorg voor de interne kwaliteitscontrole (actualisatie en auditing). De directie en het managementteam zijn betrokken bij het systeem en worden periodiek geïnformeerd over de auditresultaten.

In de nieuwe norm is meer aandacht voor het beheersen van risico en het oppakken van kansen. Dit sluit aan bij het voornemen van OZHZ om in de beheersing van haar processen en de verbetering hiervan meer risico gestuurd te laten plaatsvinden. Begin 2019 vindt certificering plaats conform de nieuwe norm ISO-9001:2015. In 2019 zal de verdere implementatie van de nieuwe systematiek haar beslag krijgen in de dienst.

V BIJLAGEN

Bijlage 1 Omzet 2020

Inwonerbijdrage * € 1.000	2020
Alblasserdam	67
Dordrecht	399
Gorinchem	120
Hardinxveld-Giessendam	60
Hendrik Ido Ambacht	100
Hoeksche Waard	288
Molenlanden	147
Papendrecht	109
Sliedrecht	84
Zwijndrecht	149
Provincie Zuid-Holland	608
Totaal	2.132

Wettelijke taken (*€ 1.000)	2020
Jaarprogramma Alblasserdam	€ 1.271
Jaarprogramma Dordrecht	€ 6.634
Jaarprogramma Gorinchem	€ 463
Jaarprogramma Hardinxveld-Giessendam	€ 354
Jaarprogramma Hendrik-Ido-Ambacht	€ 330
Jaarprogramma Hoeksche Waard	€ 1.205
Jaarprogramma Molenlanden	€ 1.398
Jaarprogramma Papendrecht	€ 441
Jaarprogramma Sliedrecht	€ 414
Jaarprogramma Zwijndrecht	€ 690
Jaarprogramma Provincie Zuid-Holland	€ 6.499
Wettelijke taken	€ 19.698

Bijlage 2 Informatie voor verbonden partijen

In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:

a) de naam en de vestigingsplaats;	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, gevestigd te Dordrecht																																						
b) het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt;	De regeling is getroffen ter ondersteuning van de deelnemers en de regiogemeenten bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.																																						
c) het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft in 2018;	<table> <tr><td>Alblasserdam</td><td>1.354.134</td></tr> <tr><td>Binnenmaas</td><td>617.771</td></tr> <tr><td>Cromstrijen</td><td>280.640</td></tr> <tr><td>Dordrecht</td><td>6.712.854</td></tr> <tr><td>Giessenlanden</td><td>1.404.894</td></tr> <tr><td>Gorinchem</td><td>597.342</td></tr> <tr><td>Hardinxveld-Giessendam</td><td>433.114</td></tr> <tr><td>Hendrik-Ido-Ambacht</td><td>413.927</td></tr> <tr><td>Korendijk</td><td>215.233</td></tr> <tr><td>Leerdam</td><td>1.124.878</td></tr> <tr><td>Molenwaard</td><td>793.163</td></tr> <tr><td>Oud-Beijerland</td><td>386.386</td></tr> <tr><td>Papendrecht</td><td>539.435</td></tr> <tr><td>Sliedrecht</td><td>487.572</td></tr> <tr><td>Strijen</td><td>248.273</td></tr> <tr><td>Zederik</td><td>454.800</td></tr> <tr><td>Zwijndrecht</td><td>820.046</td></tr> <tr><td>Provincie</td><td>7.126.790</td></tr> <tr><td>TOTAAL</td><td>24.011.250</td></tr> </table> <p>De omzet betreft de realisatie 2018.</p>	Alblasserdam	1.354.134	Binnenmaas	617.771	Cromstrijen	280.640	Dordrecht	6.712.854	Giessenlanden	1.404.894	Gorinchem	597.342	Hardinxveld-Giessendam	433.114	Hendrik-Ido-Ambacht	413.927	Korendijk	215.233	Leerdam	1.124.878	Molenwaard	793.163	Oud-Beijerland	386.386	Papendrecht	539.435	Sliedrecht	487.572	Strijen	248.273	Zederik	454.800	Zwijndrecht	820.046	Provincie	7.126.790	TOTAAL	24.011.250
Alblasserdam	1.354.134																																						
Binnenmaas	617.771																																						
Cromstrijen	280.640																																						
Dordrecht	6.712.854																																						
Giessenlanden	1.404.894																																						
Gorinchem	597.342																																						
Hardinxveld-Giessendam	433.114																																						
Hendrik-Ido-Ambacht	413.927																																						
Korendijk	215.233																																						
Leerdam	1.124.878																																						
Molenwaard	793.163																																						
Oud-Beijerland	386.386																																						
Papendrecht	539.435																																						
Sliedrecht	487.572																																						
Strijen	248.273																																						
Zederik	454.800																																						
Zwijndrecht	820.046																																						
Provincie	7.126.790																																						
TOTAAL	24.011.250																																						
d) de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij	<p><i>Eigen vermogen</i> verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar:</p> <p>01-01-2018 1.851.543</p> <p>31-12-2018 1.735.883</p>																																						

aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;	<i>Vreemd vermogen</i> verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar: 01/01/2018 6.692.951 31/12/2018 9.859.699
e) de verwachte omvang van het financiële resultaat van OZH in het begrotingsjaar.	Het resultaat voor het jaar 2018 bedraagt € 100.000.